

Болдарь Г.Є., Марчук К.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Поняття та способи імплементації міжнародно-правових норм у фармацевтичне законодавство України

socpharm@nuph.edu.ua

Вступ. Імплементація міжнародно-правових норм у фармацевтичне законодавство України має потенціал значно вплинути на розвиток вітчизняного ринку ЛЗ, підвищити їх доступність. Правильна імплементація цих норм в Україні є критичною для запобігання ризикам, пов'язаним з низькоякісними або фальсифікованими ліками. В умовах євроінтеграційних процесів в Україні виникає необхідність наукового осмислення проблеми імплементації, зокрема встановлення її складових частин. Сьогодні дефініція, зміст, рівні та способи імплементації є предметом академічної полеміки. Важливим є питання відмежування імплементації від термінів «адаптація», «гармонізація», «уніфікація», «наближення законодавства», «впровадження», які часто використовуються як синонімічні поняття, що відображають процедуру приведення національного права у відповідність із приписами міжнародного права, у тому числі права Європейського Союзу (ЄС). Сказане обумовлює актуальність обраного напрямку дослідження.

Мета роботи. Розглянути наукові підходи до визначення поняття «імплементація» та охарактеризувати способи імплементації міжнародно-правових норм у вітчизняне законодавство.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження стали міжнародно-правові документи, нормативно-правові акти України, дисертації, статті, монографії. Використано методи: аналізу, синтезу, статистики, моніторингу, формально-логічний тощо.

Результати. Імплементація, адаптація та гармонізація приписів міжнародного права, у тому числі права ЄС, в національне законодавство було предметом досліджень фахівців з різних галузей науки (юриспруденція,

державне управління, фармація тощо). Проте одностайності у розумінні вищевказаних термінів не було досягнуто. Більше того, у наукових роботах для позначення способів імплементації вживаються різні дефініції, зокрема «трансформація», «інкорпорація», «рецепція», «адаптація», «уніфікація».

За результатами проведеного дослідження узагальнені доктринальні підходи до класифікації імплементації та способів її здійснення (рис. 1).

Рис. 1. Види та способи відповідно до наукової літератури
(власна розробка)

На підставі проведеного аналізу з'ясовано, що під імплементацією розуміють цілеспрямовану діяльність компетентних органів та посадових осіб щодо реалізації державою міжнародних зобов'язань. На внутрішньодержавному рівні імплементація передбачає вдосконалення законодавства шляхом включення (впровадження, транспонування) міжнародно-правових приписів у національну правову систему. Така діяльність здійснюється державними органами за допомогою методів правотворчості, планування, координації, контролю.

Висновки. Узагальнено наукові підходи до визначення поняття «імплементация». Показано класифікацію імплементации за суб'єктами її здійснення. Серед наукової спільноти до найбільш визнаних конкретних способів включення міжнародно-правових норм у національне законодавство відносять рецепцію, інкорпорацію, відсилання та трансформацію. імплементации та наведено приклади кожного з них у національному фармацевтичному законодавстві. На підставі вивчення теоретичних напрацювань щодо правової природи імплементации, а також порівняльного контент-аналізу певних ратифікованих Україною міжнародних правових договорів та вітчизняних НПА, обстоюється думка, що сьогодні використовуються різні способи впровадження міжнародно-правових норм до національного фармацевтичного законодавства.